

LAPIN MAAKUNTAMUSEO

POSIO

1000045811 Jänkälähti

Rautakautisen kirveen löytöpaikan tarkastus

Jari-Matti Kuusela, FT, dos.

2022

Kenttätutkimuksen toteuttaja	Lapin maakuntamuseo
Tutkimuksen luonne	Tarkastus
Maastotyöaika	5.9.2022
Asianumero	ROIDno-2022-3896
Alue	POSIO, Perä-Posio
Tekijä	Jari-Matti Kuusela
Raportin nimi	POSIO – 1000045811 Jänkälähti Rautakautisen kirveen löytöpaikan tarkastus
Löydöt	-
Karttojen lukumäärä	2
Kuvien lukumäärä	1 Viety Lapin maakuntamuseon Cumulus-tietojärjestelmään
Tiivistelmä	5.9.2022 Lapin maakuntamuseon arkeologi tarkasti elokuussa Posiolta löytyneen rautakautisen kirveen löytöpaikan. Löytöpaikalta todettiin kiinteä muinaisjäännös, todennäköisimmin maan pinnalle tai lähelle maan pintaa tehty polttohautaus.

SISÄLLYSLUETTELO

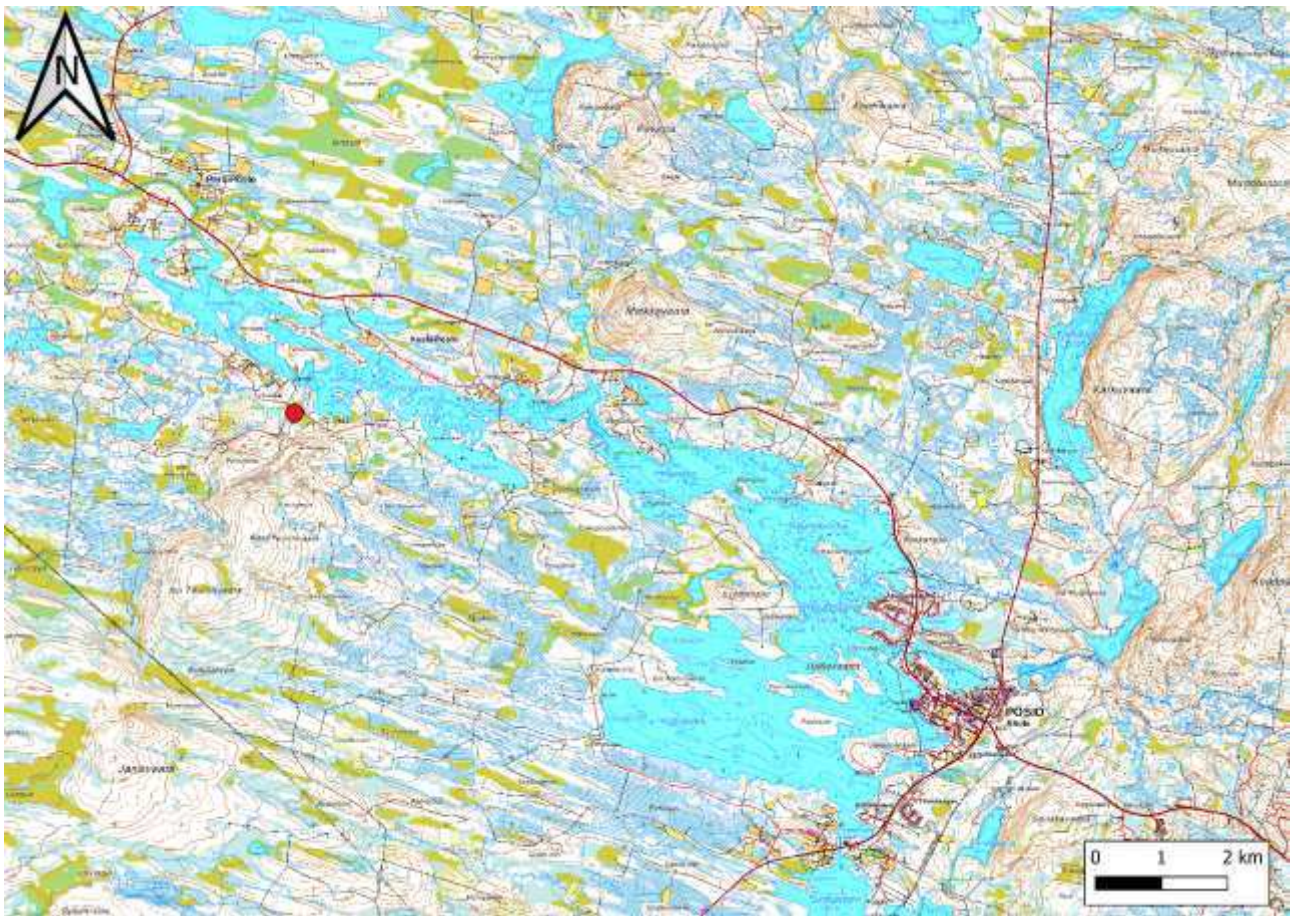
Tutkimuksen tausta	3
Kohteen sijainti	3
Olosuhteet tarkastuksen aikana	3
Havainnot ja tulkinta	3
Kohdekuvaus	5

Tutkimuksen tausta

1.9.2022 Lapin maakuntamuseoon otti yhteyttä kansalainen, joka oli poikansa kanssa löytänyt metallinetsimellä rautakautisen kirveen Perä-Posiolla sijaitsevan Jänkälähdän läheltä. Kohde otettiin Lapin maakuntamuseon arkeologin maastotyöohjelmaan ja tarkastettiin 5.9.2022 löytäjän opastamana.

Kohteen sijainti

Kohde sijaitsee Posion kunnassa Perä-Posiolla Posionjärven Jänkälähdän lähellä noin 11 km Posion kirkonkylältä länsiluoteeseen (**kartta 1**).

Kartta 1. Kohde 1000045811. Karttapohjan © Maanmittauslaitos, CC BY 4.0

Olosuhteet tarkastuksen aikana

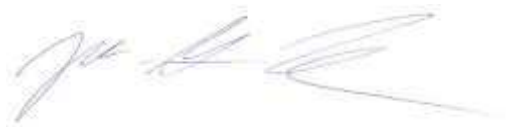
Olosuhteet tarkastuksen aikana olivat havainnoinnin kannalta hyvät.

Havainnot ja tulkinta

Kirves oli löytynyt heti pintakuntan alta alueen poikki kulkevan Vanhalantien tieojan penkalta. Löytökohta on kuitenkin koskemattomalla alueella, joten kirves ei ole ollut sekundäärissä kontekstissa. Löytökohdasta poistettiin pintamaa noin 40 x 60 cm alalta, jotta löytökohdasta päästiin tarkastelemaan mineraalimaan pintaa.

Tämän lisäksi ympäristöä sondeerattiin kairalla. Heti pintakuntan alla oli havaittavissa huuhtoutumiskerros, joka oli kuitenkin voimakkaasti nokeentunut. Kairalla todettiin löytökohdan ympärillä häiriintyneeltä vaikuttavia noensekaisia maakerroksia noin metrin säteellä löytöpaikasta. Kyseessä on kiinteä muinaisjäännös, joka on ainakin osittain säilynyt tien rakentamisen jäljiltä, tosin on todennäköistä, että tieojan kaivaminen on tuhonnut kohteesta ainakin osan. Todennäköisimmin kyseeseen tulee maan pinnalle tai lähelle maan pintaa tehty polttohautaus vaikkakaan poltettuja luita ei kohdasta löydetty.

Rovaniemellä 22. marraskuuta 2022

Jari-Matti Kuusela
Arkeologi, FT, dos.

JÄNKÄLAHTI	Mj-tunnus 1000045811
-------------------	-----------------------------

Laji	Kiinteä muinaisjäänös
Tyyppi	Hautapaikat, polttohaudat
Ajoitus	Rautakausi
Koordinaatit	P 7337212 542710 Z 250
Karttaliite	2
Kuvat	1
Löydöt	-
Aiemmat tutkimukset	-

Kuvaus

Paikalta on löytynyt metallinetsinnässä suorasiivinen, kaarevaselkäinen ja nelikorvakkeinen myöhäiselle rautakaudelle ajoittuva kirveenterä. Esine löytyi aivan pintamaan alta hiekan pinnasta läheltä tieojan reunaan, mutta kuitenkin koskemattomasta maasta, joten se ei ole ollut sekundäärissä kontekstissa. Tarkastuksessa kirveen löytöpaikalta todettiin noensekainen huuhtoutumiskerros. Kyseessä lienee maan pinnalle tehty rakenteeton polttohaudaus, jos kohta palanutta luuta tarkastuksessa ei löydetty. On mahdollista, että hautoja on ympäristössä enemmänkin.

Kartta 2. Kohde 1000045811. Karttapohjan © Maanmittauslaitos, CC BY 4.0

Kuva 1. Löytöpaikka (merkitty kairalla, jonka päässä vihreä muoviseula) kuvattu kaakkoon.
ARK_20220905_0011

Kuva: Jari-Matti Kuusela, Lapin maakuntamuseo